

برگزیده دوم بخش بزرگسال

برگزیدگان بخش بزرگسال

محمد حسن دوست

گروه علمی: زبان، ادبیات و زبان‌شناسی

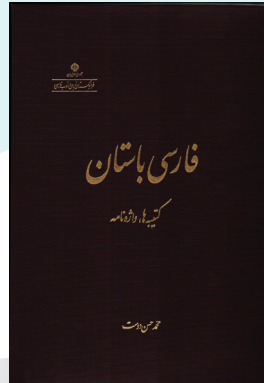
تحصیلات: دکتری

عنوان اثر: فارسی باستان: کتیبه‌ها، واژه‌نامه

قالب اثر: کتاب

درباره پژوهشگر

محمد حسن دوست در مردادماه ۱۳۴۶ در رشت به دنیا آمد. وی پس از اخذ دیپلم در سال ۱۳۶۴ در رشته زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه تبریز پذیرفته شد. پس از اخذ مدرک کارشناسی در سال ۱۳۶۸، به علت اشتیاق به زبان و تاریخ ایران کهن، و به راهنمایی استاد فقیدش آقای دکتر بهمن سرکاراتی همان دانشگاه را برای ادامه تحصیل در رشته فرهنگ و زبان‌های باستانی، انتخاب نمود و در سال ۱۳۷۳ موفق به اخذ مدرک کارشناسی ارشد شد. در همان سال در آزمون دکتری اعزام به خارج، که دو سال پیش از آن برگزار شده بود، پذیرفته شد؛ اما به صلاحدید خانواده، از رفتن به خارج و ادامه تحصیل در آنجا، چشم پوشید و در واحد علوم و تحقیقات دانشگاه آزاد اسلامی، برای تحصیل در دوره دکتری رشته فرهنگ و زبان‌های باستانی ثبت‌نام کرده و در سال ۱۳۷۸ از این دانشگاه فارغ‌التحصیل شد. پیش از نقل مکان به تهران، سه ترم در دانشگاه تبریز، دانشگاه پیام نور تبریز و دانشگاه آزاد اسلامی بُناب، تدریس کرد. همکاری ایشان با فرهنگستان زبان و ادب فارسی از سال ۱۳۷۴ آغاز شده و تاکنون ادامه دارد. از تألیفات ایشان می‌توان به «فرهنگ تطبیقی-موضوعی زبان‌ها و گویش‌های ایرانی نو» اشاره کرد؛ که در سال ۱۳۹۰ برنده جایزه کتاب سال شد. ایشان همچنین مؤلف «فرهنگ ریشه‌شناختی زبان فارسی» است؛ که در سال ۱۳۹۴ موفق به دریافت جایزه سی‌وسومین دوره کتاب سال در گروه «زبان‌های باستانی» شده است.

چکیده پژوهش

زبان فارسی باستان یکی از زبان‌های باستانی ایران است که در دوران سلطنت شاهان هخامنشی در نواحی جنوب غربی ایران رواج داشته و زبان رسمی دربار هخامنشیان به شمار می‌رفته است. از زبان فارسی باستان آثار مکتوب نسبتاً فراوانی به خط میخی فارسی باستان بر جای مانده است.

کتاب «فارسی باستان: کتیبه‌ها، واژه‌نامه» در چند بخش تنظیم شده است. در بخش نخست به سابقه آشنایی اروپاییان با آثار باستانی ایران و خطوط میخی و کوشش آنان در کشف رمز خط میخی فارسی باستان پرداخته شده است. در بخش دوم آرای محققان درباره اصیل یا بدیع بودن خط میخی فارسی باستان نقل شده و به برخی از ویژگی‌های این خط اشاره شده است.

در بخش سوم کتیبه‌های منتسب به شاهان هخامنشی به اجمال معرفی و مضمون هر یک از کتیبه‌ها ذکر شده است. بخش چهارم شامل ترجمه فارسی کتیبه‌های فارسی باستان است که پس از حرف نوشت و واج‌نوشت هر کتیبه آمده است. در بخش پنجم واژه‌نامه‌ای نسبتاً مفصل از لغات به کار رفته در کتیبه‌های فارسی باستان، به همراه شاهد و اشتقاق لغات تنظیم شده است. بخش ششم و پایانی کتاب نیز شامل چند فهرست است تا دسترسی خوانندگان به هر یک از لغات به کار رفته در متن کتیبه‌ها به‌سادگی صورت پذیرد.